

วิชาภาษาไทย

รหัส ท ๑๕๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

ผู้สอน ครูพัชรินทร์ ภูชนะศรี

เรื่อง อ่าน คิด พิจารณา

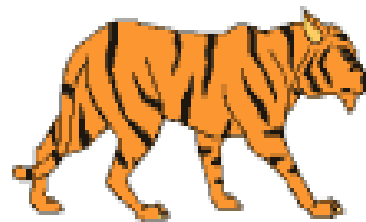

เสริมปัญญา ด้วยนิทานพื้นบ้าน

ทำไม

ช้างจึงตาเล็ก

เสือจึงมีลาย

www.google.co.th/search?q=ภาพสัตว์

นิทานพื้นบ้าน

ก จ ด

นิทานพื้นบ้าน

นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาจากปากต่อปากจนเป็นมรดกทางวัฒนธรรมเรื่องที่เล่าในแต่ละท้องถิ่นเรียกว่า **นิทานพื้นบ้าน** หรือนิทานชาวบ้าน

ลักษณะของนิทานพื้นบ้าน

๑. เป็นเรื่องเล่าด้วยถ้อยคำธรรมดา
มีลักษณะเป็นร้อยแก้ว
๒. เล่ากันด้วยปากสืบทอดกันมา
ไม่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร
๓. ไม่ปรากฏว่าผู้เล่าดั้งเดิมเป็นใคร

เนื้อหาของนิทานพื้นบ้าน

สะท้อนถึงค่านิยมของคนไทยทุกท้องถิ่น

อุปนิสัยของตัวเอกจะยึดมั่นคุณธรรม

มีความดีงาม นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อ

ในการสอนจริยธรรมและแบบแผนของสังคม

ประเภทของนิทานพื้นบ้าน

นิทานเทวปกรณ์ (เทพนิยาย)

หรือตำนานปรัมปรา

คือ เรื่องเล่าที่อธิบายความเป็นมาของโลก
จักรวาล มนุษย์ สัตว์ พืช หรือปรากฏการณ์
ทางธรรมชาติ เช่น

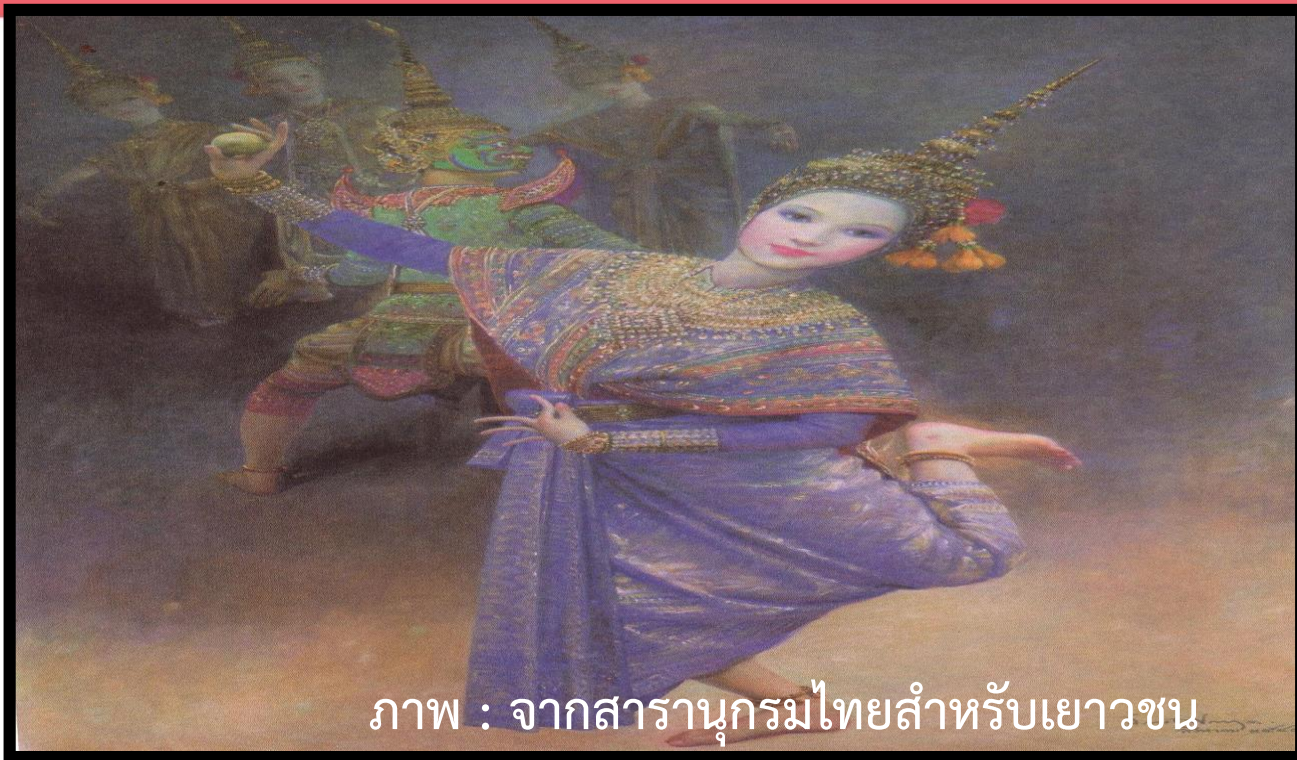

ภาพ : จากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

สาเหตุการเกิดสุริยุคราสและจันทรคราส

ภาพ : จากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

ความเป็นมาของฟ้าแลบฟ้าร้อง

นิทานมหัศจรรย์

คือ นิทานจักรๆ วงศ์ๆ มีการผจญภัย
การเผชิญปัญหาของตัวละคร มีเรื่องของ
อิทธิปาฏิหาริย์ ของวิเศษ มีพระอินทร์
เทวดาหรือฤๅษีมาช่วย เช่น

นิทานชีวิต

เป็นเสมือนเรื่องที่เคยเกิดขึ้นจริง
จะบอกชื่อและตำแหน่ง
ของตัวละคร และระบุสถาน

เรื่องไกรทอง ขุนช้างขุนแผน

นิทานประจำถิ่น

เป็นนิทานหรือตำนานอธิบายความเป็นมา
ของสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่น ทั้งที่มีอยู่ในธรรมชาติ
และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ตำนานพระปฐมเจดีย์

นิทานอธิบายเหตุ

คือ เรื่องเล่าที่อธิบายถึงกำเนิด
หรือความเป็นมาของสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ
อธิบายสิ่งที่มนุษย์สงสัยและพยายามหาคำตอบ

เช่น ทำไมงูเหลือมจึงไม่มีพิษ

ภาพ : จากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

สาเหตุที่กระดองเตามีลวดลาย

นิทานอธิบายเหตุ
ภาคอีสาน เล่าถึง
สาเหตุที่ตุ๊กแกและ
งูเขียวเป็นศัตรูกัน

ภาพ : จากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน

นิทานสอนใจหรือนิทานคติธรรม

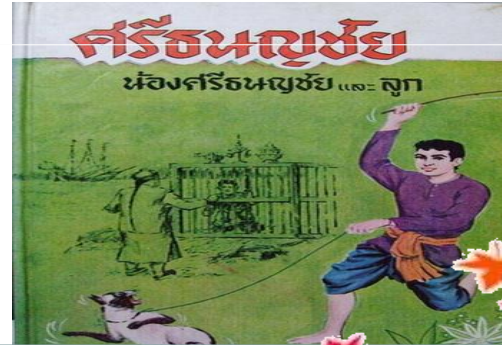
แนวเรื่องยึดคุณธรรม ความกตัญญู
ความซื่อสัตย์ของตัวเอก มักนำเค้า
เรื่อง มาจากชาดก

นิทานมุขตลกหรือนิทานซ้ำชั้น

คือ เรื่องเล่าสั้นๆตอนเดียวจบ หรือ
สองตอนจบมุ่งให้ความขบขัน เช่น
เรื่องศรีธนญชัย

นิทานเรื่องผี

- นิทานเกี่ยวกับผีคนตาย
- นิทานเกี่ยวกับผีบ้านผีเรือน
- นิทานเรื่องผีประจำต้นไม้

นิทานเข้าแบบ

- นิทานไม่รู้จบ เช่น
เรื่อง สุนัขจิ้งจอกกับสิงโต
- นิทานลูกโซ่ เช่น เรื่องยายกับตา

อ่านนิทานเรื่อง

ทำไมช้างจึงตาเล็กและเสื่อมมีลาย
แล้วเขียนแผนภาพความคิด

ประโยชน์ของนิทานพื้นบ้าน

๑.ให้ความบันเทิงแก่ผู้ฟัง

๒.ให้ความรู้

๓.ให้เป็นแนวทางใน
การดำเนินชีวิต

